

Warszawa, 25/04/2008r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-587309-III/08/JA

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pani Jolanta Fedak
Minister Pracy i Polityki Społecznej

Szanowna Pani Minister

Uprzejmie informuję, iż do Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęła skarga w sprawie braku możliwości ubiegania się dłużnika alimentacyjnego o rozłożenie na raty lub odroczenie terminu płatności zadłużenia powstałego z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych.

Zgodnie z treścią art. 12 ustawy z dnia 22.04.2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. z 2005 r. Nr 86, poz. 732 ze zm.) dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości zaliczek wypłaconych osobie uprawnionej, powiększonej o 5%. Decyzję przyznającą zaliczkę alimentacyjną organ właściwy wierzyciela przekazuje komornikowi sądowemu, a decyzja taka stanowi podstawę przekazywania przez komornika organowi właściwemu wierzyciela kwot wyegzekwowanych od dłużnika pozostałych po zaspokojeniu świadczeń alimentacyjnych. Komornik po otrzymaniu decyzji przekazuje na wydrebniony rachunek bankowy organu właściwego wierzyciela kwoty wyegzekwowane od dłużnika alimentacyjnego, aż do pełnego pokrycia należności. Po wydaniu decyzji o przyznaniu zaliczki, zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy, postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu jest prowadzone w dalszym ciągu według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 ze zm.), z tym że część wyegzekwowanych kwot od dłużnika jest przekazywana na rzecz gminy. Artykuł 16 ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej przewiduje, iż organ właściwy wierzyciela może umorzyć należności dłużnika alimentacyjnego z tytułu wypłaconych zaliczek, a także wierzyciela z tytułu nienależnie pobranej zaliczki, uwzględniając sytuację dochodową i rodzinną tych osób. Na gruncie tak ukształtowanych regulacji brak jest zatem podstawy prawnej do ubiegania się

dłużnika alimentacyjnego o rozłożenie na raty lub odroczenie terminu płatności zadłużenia powstałego z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych.

Zauważyć należy, iż zaliczka alimentacyjna jest formą wsparcia osób niemogących wyegzekwować świadczeń alimentacyjnych tożsamą zarówno ze świadczeniem wypłacanym przez zlikwidowany z dniem 1 maja 2004 r. fundusz alimentacyjny (ustawa z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym Dz. U. z 1974 r. Nr 27, poz. 157 ze zm.) jak i świadczeniem, które od 1 października 2008 r. będzie wypłacane na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 192, poz. 1378). W obu przypadkach dłużnik ma możliwość ubiegania się o umorzenie, rozłożenie na raty lub odroczenie terminu płatności powstałego zadłużenia na podstawie art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zm.) oraz art. 30 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Natomiast z art. 16 ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych daje dłużnikowi tylko możliwość ubiegania się o umorzenie długu. Analiza przedstawionych wyżej regulacji prawnych nie dostarcza argumentów, które przemawiałyby za racjonalnością przyjętych przez ustawodawcę rozwiązań, które pozbawiają dłużnika możliwości spłaty długu w sposób dla niego bardziej dogodny.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) zwracam się do Pani Minister o zajęcie stanowiska w omawianym zakresie.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich